

Fig. 3-4. *Enoplognatha diversa*. 3, epigyne; 4, vulva.

de site van Pierre Oger (Oger 2022) kon de determinatie bevestigd worden. Foto's van de spin, de epigyne en de vulva zijn afgebeeld in respectievelijk figuren 2, 3 en 4. Het betreft de eerste vondst van deze soort in Nederland.

In Nederland staan *Enoplognatha*-soorten bekend als tandkaken. Bekende vertegenwoordigers zijn bijvoorbeeld de gewone tandkaak (*E. ovata*) en de bodemtandkaak (*E. thoracica*). *E. diversa* is bekend van Spanje, Portugal, Frankrijk, Marokko, Algerije, Tunesië, Griekenland en Libanon (Bosmans & Van Keer 1999) en Rusland, Dagestan (Abdurakhmanov & Alieva 2011, Otto 2022). In het westelijke deel van het Middellandse Zeegebied is het de algemeenste *Enoplognatha* en komt het voor in een keur aan habitats (Bosmans & Van Keer 1999). Het is dan ook niet verwonderlijk dat deze spin als verstekeling met een biologische groente naar Nederland vervoerd kon worden. Het is bekend dat spinnen regelmatig geïmporteerd worden met tropisch fruit, vooral met bananen (Noordijk, 2019). Over de import met groenten is minder bekend. Het lijkt aannemelijk dat vooral met biologische geteelde groenten insecten en spinachtigen vervoerd kunnen worden. En het is ook niet uitgesloten dat zo'n verstekeling zich vervolgens zou kunnen vestigen in Nederland. In het geval van tropische bananenspinnen lijkt dit niet waarschijnlijk, maar voor een spin als *E. diversa* is dit toch zeker niet uitgesloten.

REFERENTIES

- Abdurakhmanov, G.M. & S.V. Alieva 2011. Composition and Geographical Distribution of the Spiders (Aranei) in the Republic Dagestan. – Southern Russia: Ecology, Development 3: 38-50 [in Russian].
- Bosmans, R. & J. Van Keer 1999. The genus *Enoplognatha* Pavesi, 1880 in the Mediterranean region (Araneae: Theridiidae). Bulletin of the British Arachnological Society 11: 209-241.
- Noordijk, J. 2019. In Nederland geïmporteerde 'Braziliaanse zwerfspinnen' (Araneae: Ctenidae: Phoneutria). – Entomologische Berichten 79: 202-207.
- Oger, P. 2022. Les araignées de Belgique et de France. – <https://arachno.piwigo.com/> (bezoekt 27 oktober 2022)
- Otto, S. 2022. Caucasian Spiders. A faunistic database on the spiders of the Caucasus. – <https://caucasus-spiders.info/> Version 02.2022

STEATODA PAYKULLIANA IN SPAANSE BROCCOLI

Peter van Helsdingen

Peter.vanhelsdingen@naturalis.nl

ABSTRACT

A specimen of *Steatoda paykulliana* was imported with a wrapped-up broccoli from Spain, showing an easy route for small fauna to places outside their range. The specimen is stored in the collection of Naturalis Biodiversity Centre at Leiden, the Netherlands.

Keywords: import, Naturalis Biodiversity Centre, *Steatoda paykulliana*,

Nog net in het jaar 2022 ging iemand van de familie Flanhardt in Callantsoog de maaltijd voorbereiden. De plastic wikkel werd verwijderd, er bewoog iets en na wat verder kijken en schudden kwam er een spin uit rollen.

Dochter Marlous zag dat het geen gewone spin was en het diertje werd vakkundig door de moeder onder een glas gevangen en gefotografeerd. De moeder is eigenlijk bang voor spinnen, maar in dit geval werd die angst overvleugeld door besluitvaardig en snel handelen. Via de wegwijzer Google vond men de weg naar Naturalis waar de organisatie EIS-Nederland Kenniscentrum Insecten waar men binnenkomende exoten registreert voor de overheid. Al snel vond de determinatie plaats: het was een “Valse” *Steatoda paykulliana* (Walckenaer, 1806), een soort die normaal niet in Nederland voorkomt, maar af en toe wordt ingevoerd. In dit geval dus met broccoli, die wij in Nederland niet telen, maar importeren uit Spanje. De handel in voedsel kiest zijn eigen weg. Dat er diertjes meekomen is niet uitzonderlijk bij transport van groente of plantgoed (IJland 2023, IJland & van Diemen, 2023). En dat zijn de gevallen waar een spin werd opgemerkt en het gegeven werd gemeld aan een vakorganisatie. De meeste gevallen zullen met minder respect worden behandeld, doorgespoeld, naar buiten gegooid, in een stofzuiger verdwijnen of op een andere manier worden dood gemaakt. Dit exemplaar zag er ook wel opvallend uit. De spin zal nu opgenomen worden in de collectie van Naturalis.

Steatoda paykulliana. Vrouwtje.

Er zijn wel eerdere meldingen van deze soort gedaan, maar dat ging dan vergezeld van een foto, terwijl het exemplaar was verdwenen, naar buiten gegooid (etcetera, zie boven). Een bewijsstuk van een geïmporteerde soort is van belang voor latere controle. De soort is wel in de collectie van Naturalis aanwezig uit het mediterrane gebied.

LITEATUUR

- IJland, S. 2023. *Enoplognatha diversa* (Araneae, Theridiidae) geïmporteerd in Nederland met een bloemkool. – Nieuwsbrie SPINED 40: 23-24.
 IJland, S. & P/ van Diemen 2023. *Gasteracantha cancriformis* (Araneae, Araneidae) geïmporteerd in Nederland – Nieuwsbrie SPINED 40: 22-23.

NIEUWSBRIEF SPINED

van de Spinnenwerkgroep EIS-Nederland

No 40

11 januari 2023

REDACTIONEEL

Vanwege Covid 19 zit er een hiaat in de nagestreefde regelmaat van verschijnen. Nu herstart.

Joost Vogels en Carmen Hiddes hebben tijdens onderzoek in het Kroondomein op de Veluwe *Xysticus luctator* gevonden, de eerste waarneming na 131 jaar. Dat zegt ook iets over de dichtheid van inventarisaties in ons land.

De Stekelpotige valse wolfspin, *Zoropsis spinimana* de spin met de misleidende naam, heeft zich zeer snel over ons land verspreid en behoort nu tot de Nederlandse fauna. De snelle opmars is te danken aan hun actieve “ballooning” strategie. Veel gezien rond huizen, maar ze komen ook op andere plekken voor.

Rob Versteeg inventariseerde lange tijd in De Hoge Veluwe en meldt nu zijn belangrijkste waarnemingen. Er is daar meer te vinden dan moeflon en wolf.

De Grote gerande oeverspin *Dolomedes plantarius*, in ons land bekend van oevervegetaties langs watergangen en plassen met goede waterkwaliteit, met name in laagveengebieden, werd in Nederland op de Rode Lijst geplaatst in de categorie “kwetsbaar”. Hij is daardoor een aandachtsoort in het natuurbeleid maar als soort niet wettelijk beschermd.

David Sies meldt het voorkomen van *Dictyna major* in het Beekhuizerzand, een wijdverspreide soort op het noordelijk halfrond, maar in ons land tot nu toe zelden gevonden. Een welkome aanvulling.

De Spin van het Jaar 2023 – dit jaar alle soorten uit het genus *Cheiracanthium* - wordt aangekondigd en toegelicht.

Drie korte berichten van Steven IJsland en mijzelf maken duidelijk hoe gemakkelijk spinnen mee kunnen komen met planten en verpakte groenten uit het buitenland. In twee gevallen kwamen de zendingen uit Spanje. De meeste verstekelingen zullen niet worden opgemerkt. Topje van een ijsberg?

Een korte analytische blik op de ingevoerde en goedgekeurde waarnemingen van spinnen over een bepaalde periode op de site van waarneming.nl bevestigde het vermoeden dat de de gegevens in het overzicht heel onevenwichtig over de families zijn verdeeld. Zakspinnen (Clubionidae) en Hangmatspinnen (Linyphiidae) evident zijn ondervertegenwoordigd. Er zijn ook duidelijk aanwijzingen te vinden dat sommige habitats minder aandacht krijgen.

Wijzigingen in naamgeving en nieuwe soorten in de meest recente versie 2023.1 van de Catalogus van Nederlandse spinnen zijn kort samengevat. Er is een einde gekomen aan het zichtbaar maken van Fauna Europaea op de website van de European Society of Arachnology.

De nu voorliggende aflevering 40 volgt op aflevering 39 (2020).

PJvH

